బ్రతికి చచ్చినవాళ్ళు

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

తమ్ముడిని రైలెక్కించి స్టేషను బైటికి వస్తూ అనుకోకుండా వెనక్కు తిరిగి చూసింది సిరి అడవి తీగెల డిజైను నైలెక్సు చీరె- కత్తిరించిన జుట్టుతో అల్లిన రెండు పొట్టి జడలు - చేతిలో వానిటీ బ్యాగ్ నల్లటి కళ్లద్దాలతో వస్తున్న ఆమెను చూసి చటుక్కున ఆగిపోయింది ఎవరామె? సన్నగా పెదవులలోనే అణగి పోయింది మాట

అంతలో "ఏయ్ ఆటో! నీ మీటర్ బాగున్నదా? కొత్తదేనా? అందులోమాయ ఏం లేదుకదా?" అధికారస్వరంతో నిలవదీసి అడుగుతోంది ఆమె.

ఆ నడక-ఆ మాటతీరు చూస్తున్న కొద్దీ సిరికి తనకు పియుసిలో క్లాసు మేటయిన రంగేమోనన్న అనుమానం కలిగి అలాగే నిలబడి చూస్తున్నది. కాల ప్రభావంచేత మనుష్యులలో అనేక మార్పులు కలుగుతాయి. శరీరచ్ఛాయ మారవచ్చు. సన్నగా ఉన్నవాళ్లు లావు కావచ్చు. కాని అలవాట్లు మారవు.

తననే చూస్తున్న సిరివంక తినేసేట్టుచూసి చివ్వున వెనక్కు తిరిగి మరొక ఆటోను కేకేసింది ఆమె.

"ఆమె నిస్సందేహంగా రంగే. మనిషి కొంచెం స్థూలమయింది కాని ఏం మారలేదు," అనుకుంటూ "మీరు రైలు దిగి వస్తున్నారా?" అన్నది అప్పుడే పరిచయం చేసుకోబోతున్నట్టుగా.

"నేను ఇక్కడ ఫామిలీప్లానింగ్

యూనిట్‌లో పనిచేస్తున్న డాక్టర్ని. క్యాంపు నుంచి తిరిగి వస్తున్నా" అన్నది కాస్త పెడసరంగా రాగంతీస్తూ. ఇంక పట్టలేక "రంగా! నీ క్లాస్‌మేట్ సిరిని. గుర్తు పట్టలేదూ?" అంటూ దగ్గరగా వచ్చింది.

"నీవు సిరివా? సిరివని నీవు చెప్తే తప్ప నిన్ను ఆనాడు చూసిన వారెవరూ గుర్తుపట్టలేరు. చేతికరపని బారెడు వెంట్రుకలు నీవి. ఆ తలకట్టంతా ఏమయింది? కాలేజి విద్యార్థులను నీ చుట్టూ తిప్పించిన అందమంతా ఏమయింది? మిలమిల మెరిసే నీ శరీరచ్ఛాయ ఏమయిపోయింది? ఆనాటి అందాలసిరిని కురూపిగా చిత్రిస్తే ఎట్లా ఉంటుందో అట్లా ఉన్నావు ని చిప్పుడు." ఆశ్చర్యపడుతూ భుజంమీద చెయ్యేసింది రంగ.

అదొక జన్మ. ఇదొక జన్మ అన్నట్టు చూసింది సిరి. "అయితే నీ వుండటం ఎక్కడ?" అన్నది మాట మారుస్తూ.

'మెడికలాఫీసరు క్వార్టర్సులో."

అప్పటికి జేరంకుడరక మొదట రంగ పిలిచిన ఆటోవచ్చి ఆమె కెదురుగా నిలిచింది

"అయితే నీ ఉండే ఇల్లు నాకు తెలుసులే. సాయంత్రపు వేళల్లో నీకు పని ఉండదుగా. నేను వస్తూ ఉంటాలే" అంటూ డాక్టరు ఎక్కిన ఆటో కదిలి పోయిన తరువాత రిక్షా ఎక్కింది సిరి.

సిరి ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి పెద్ద కూతురు పన్నెండేళ్ళది ఎదురుగా వచ్చి "అమ్మా, నాన్న నీ కిమ్మని పంపారు రెండువందల రూపాయలు" తల్లిచేతిలో పెట్టింది.

వాటిని చూడగానే సిరికళ్లు అశ్రుపూరితమయ్యాయి. నెలనెలా చేతిలోకి వచ్చే ఈ రూపాయలనేనా తాను పెళ్ళి చేసుకున్నది? ఇవేనా తన పిల్లలకు తండ్రి!' కొంతసేపటికి సిరి మనసు ఊరడిల్లింది. కరుకుదనం తలెత్తింది. అవును. ప్రస్తుతం అవే తన పిల్లలకు తండ్రి-తనకు భర్త. ఆ మాత్రమయిన జ్ఞాపకమూ ఆ పిల్లలకు తమ తండ్రినన్న స్మరణా ఉండబట్టే, తన మెడలో తాళి కట్టిన జ్ఞాపకాలు మెదలబట్టే ఐదువందల జీతంలో రెండు వందలైనా పంపు తున్నాడు అయినా పంపకపోతే ఏనేం చెయ్యగలదు? ఐదుగురు పిల్లల తల్లి భరణంకోసం దావా వేస్తుందా? భాగం ఇప్పించమని ఆయన పై ఆఫీసరుకు చెప్పుకుంటుందా? మనసు మూలిగి మూలిగి సద్దుమణిగింది.

రూపాయలు బీరువాలో పెట్టి మంచం వైపు చూసింది మోహనత పద్మలత-ఇద్దరూ కాళ్ళు చేతులు జోడిస్తూ ఊఁ ఆఁ అనుకుంటూ బోసినవ్వులు ఒలక బోస్తున్నారు.

పెద్ద పిల్ల కృష్ణవేణికీ తరువాత పుట్టిన మగపిల్లలిద్దరికీ అన్నం పెట్టి, పొట్లంకట్టి చేతికిచ్చి స్కూళ్ళకుపంపింది.

చిన్నపిల్లలు నిద్రపోతున్నారు. వంటయింటి గడపమీద కూర్చుని ఆలోచనలో పడ్డది.

తన క్లాసుమేటురంగ స్టేనో కూతురు. పి. యు. సి లో మార్కులు బాగావచ్చాయని ఆమె తండ్రి, స్నేహితులు పట్టుబట్టి మెడిసన్‌లో చేర్పించారు. ఫామిలీ ప్లానింగ్ స్కాలర్‌షిప్పుతో చదువు పూర్తిచేసింది.

మరి తను! తండ్రి ఇచ్చే పెద్ద కట్నమూ తన అందమూ చూసి ఎన్నో సంబంధాలు వచ్చాయి. వాటిలో ప్రకాశరావు సంబంధ మొకటి. పెళ్ళికాగానే అతడికి ఉద్యోగం దొరికింది. అత్త వారింట్లో ఆమె పాదంపెట్టిన వేళ మంచి దన్నారు. తన పేరు సిరి. అదృష్టం కూడా కలిసి వచ్చిందనుకుని మురిసి పోయింది. ఎన్నో పసిడికలలు కన్నది.

పిల్లలు పుట్టారు. ఆడపిల్లల తరువాత ఇద్దరు మగపిల్లలు పుట్టగానే ప్రకాశరావు కూడా సంతోషించాడు ఆ తరువాత ఇద్దరుపిల్లలు పుట్టిపోయిన తరువాత నాలుగు నెలల క్రిందట కవల పిల్లలు పుట్టారు. పిల్లలు పోయినప్పటి నుంచీ తన ఆరోగ్యం దిగజారటం మొదలు పెట్టింది. శరీరచ్ఛాయతగ్గింది. శరీరంలో బలం తగ్గింది. రక్తం పలచబడింది. అందమయినకళ్లు కాంతిహీనంగా మిణుకు మిణుకుమనే దీపాల్లా ఉన్నాయి. అనారోగ్యం వల్ల దేహం ఊరిపోయింది.

ప్రకాశరావేం చేశాడు? చిన్న ఇల్లు-ఆరోగ్యంలేని భార్య-ఎప్పుడూ దేనికో ఒకదానికి ఏడుస్తూ అల్లరిచేసే పిల్లలు-ఇంటికి రాగానే డబ్బులేదనో మందులు కావాలనీ భార్యసణుగుతుందనే భయంతో సాధ్యమైనంత ఆలస్యంగా ఇంటికి వచ్చేవాడు. ఇల్లు నరకంలా కనబడేది. "ఇది ఇల్లా? నరకరూపం" అంటూ కేకలు పెట్టేవాడు. అన్నిటికీ చివాట్లూ, చెంపదెబ్బలూ పెట్టేవాడు. అంటీఅంట నట్లుగా ఇంట్లో ఉన్న కాసేపూ మెదిలేవాడు. ఈ మధ్య ఇంటికి రావటం మానేశాడు. నెలనెలకూ ఖచ్చితంగా రెండువందల రూపాయలు పంపుతాడు. తను ఇంతవరకూ బ్రతికిన స్థాయిలో బ్రతకాలంటే ఆ డబ్బు చాలదు. ఇంతవరకూ ఏవో ఆశలతో రోజులుగడుపుకు వస్తుంటే తన తమ్ముడు వచ్చి ప్రకాశరావు ఒక చిత్రకారిణిని పెళ్ళిచేసుకున్నాడన్న వార్త వినిపించి వెళ్లాడు.

ఇది నిజమా? అందరూ నిజమన్నా తన మనసెందుకు అంగీకరించదు! తను ప్రేమించి పెళ్ళిచేసుకోలేదు, పెద్దలు చేసిన పెళ్ళి. అప్పటి నుంచీ ప్రేమించటం ఆరాధించటం మొదలుపెట్టింది. అతడి కొరకు ప్రాణాన్నయినా త్యజించే స్థాయికి వచ్చింది. తను ప్రకాశరావు మీద ఈగవాలనిస్తుందా? అతడిటువంటి పనిచేశాడంటే ఒప్పుకుంటుందా? ఈ నాలుగు నెలల నుంచీ అనుకుంటోంది.

"మనం కంటికి కనబడని దేవుడిని ఆరాధించటం లేదూ! అట్లాగే ప్రకాశరావును కూడాను" పరిస్థితులతో రాజీపడటానికి ప్రయత్నిస్తోంది.

సిరిని చూడగానే రంగ ఎంతో సంతోషించింది. కాఫీ తాగిన తరువాత "సిరీ! మా బావగారి సంగతి చెప్పు. ఏం పని చేస్తున్నారు? నీ విట్లా అయిపోయావేం? ఏమయినా జెంగా? చెప్పు? నే నాయనతో మాట్లాడాలి. నీ ఆరోగ్యాన్ని గురించి చెప్పాలి" అంది ఆవేశంతో.

విరక్తిగా నవ్వింది సిరి. "నీవు ఫామిలీ ప్లానింగు డాక్టరువి కదూ! అదంతా చేస్తావు కాబోలు" అంది.

రంగ మందహాసం చేసింది. పిల్లలనుకని ఆరోగ్యం పాడుచేడుకున్న భార్యలను ఎందరో భర్తలు అలక్ష్యం చెయ్యటమూ, పెడదారులు తొక్కటమూ వంటి కేసులెన్నో రంగకు డాక్టరుగా అనుభవం ఉన్నది సిరి జీవితంలో తెర చాటు భాగవతమేదో ఉన్నదని పసి కట్టింది. కాని సిరి అభిమానవతి. కనుక అడిగినా చెప్పదు. రంగ నాగరిక. కనుక ఇటువంటి ఆంతరంగిక విషయాలను అడగలేదు.

వారంరోజులయినా తిరక్కముందే రాత్రి ఎనిమిది గంటలవేళ పిల్లవాడిని తీసుకు వచ్చింది చూడమంటూ రంగ దగ్గరికి.

"న్యుమోనియా అన్న సందేహం సిరీ. హాస్పిటల్లో చేర్పించు. నేను జాగ్రత్తగా చూస్తాను" అంది పరీక్షచేసి.

"హాస్పిటల్లో ఉంచితే వీడి దగ్గ రెవరుంటారు రంగా? నే నుండటానికి చేతిలో ఇద్దరు చిన్నపిల్లలు" దిగులుగా చూసింది సిరి.

"ఎవరుంటారని అట్లా దీనంగా మాట్లాడతావేం సిరీ? మా బావగారు లేరూ? ఆయన ఉండ కూడదూ పిల్లవాడి దగ్గర? ఎవరికయినా తల్లీ తండ్రీ కంటె మూతవ మనిషి ఎవరుంటారు?" మందలించినట్టుగా అన్నది.

"రంగా, కడుపులోదాచుకున్నదాన్ని వెళ్ళగక్కించకు." తల వంచుకుంది. కాని దుఃఖంతో మనిషి ఊగిపోతున్నది.

కుర్చీలో నుంచి లేచి సిరిభుజంమీద చెయ్యేస్తూ "మీవారు ఏ ఆఫీసులో పని చేస్తారు చెప్పు! నేను మనిషిని పంపించి పిలిపిస్తాను"అర్థిస్తున్నట్టుగాఅన్నదిరంగ.

సిరికి చెప్పక తప్పలేదు ఆ రాత్రికి ఒక ఇంజక్షను మాత్రలు ఇచ్చి మరునాడు హాస్పిటల్‌కు తీసుకురమ్మని చెప్పి సిరిని పంపించింది రంగ. రంగకు ఆడవాళ్ళమీద కంటె మగవాళ్ళమీద జాలి ఎక్కువ. వాళ్ళనుఅర్థంచేసుకునేటంతగా ఆడవాళ్ళు ఎదగాలనీ, అందుకు బాగా లోకజ్ఞానం సంపాదించుకోవాలనీ నమ్ముతుంది. మగవాళ్ళ దుష్టచర్యల కన్నింటికీ ఆడవాళ్ళే కారకులంటుంది. కాని– స్త్రీ ఎంత డాక్టరయినా–ఒక పెళ్ళికాని

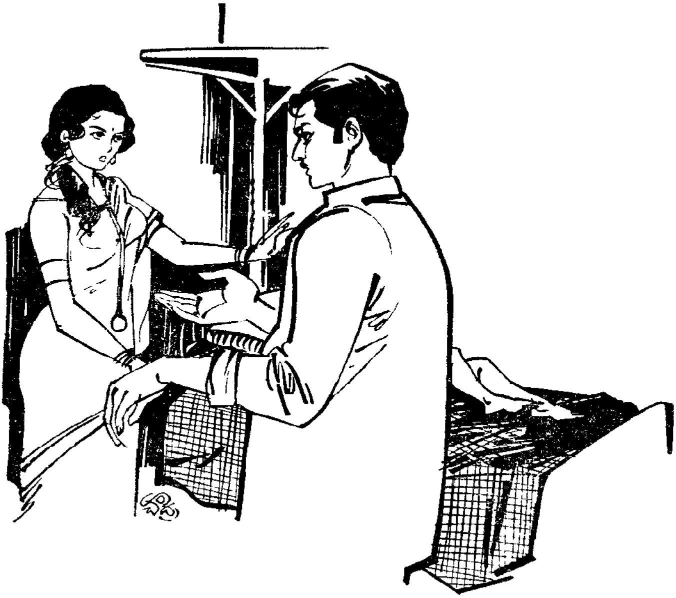

స్త్రీ ఇలా అంటుండే తోటి ఆడవాళ్ళే నవ్వటం మొదలు పెట్టేవారు. చదువుకునే రోజుల్లో స్నేహితులు ఆటలు పట్టించేవారు. అలా ఆలోచిస్తున్నరంగకు ఒకసారి ప్రకాశరావును చూసి మాట్లాడాలన్న కోరిక బలంగా కలిగింది.

రంగ కోరికను గురించి విన్న సిరి పగలబడి నవ్వింది. "మగవాళ్ళ స్వభావాన్ని కనిపెట్టటం అంత తేలిక కాదు రంగా. ఆడవాళ్ళే మగవాళ్ళ చర్యలకు మూలం అంటావు. శాస్త్రానికి మానవ స్వభావం కట్టుబడి ఉండదు రంగా. ఆడవాళ్ళందరూ ఇంతే-మగవాళ్ళందరూ అంతేనని కచ్చితంగా చెప్పలేము. మన అంచనాలన్నీ సగటువి నీవు ఆయనను మార్చగలననీ సంస్కరించ గలననీ ఏమిటేమిటో ఊహిస్తున్నావు. ప్రయత్నిస్తే నీకు ఆశాభంగం తప్ప లాభముండదు" అంటుంది సిరి.

రంగ కబురుచేసిన రెండు రోజుల తరువాత హాస్పిటల్‌కు వచ్చాడు ప్రకాశరావు ఈ లోపల రంగ సిరిని పిల్లలతో తన ఇంటికి చేర్పించింది. కపల పిల్లలను ఆయాకు ఒప్పగించి సిరి హాస్పిటల్లో పిల్లవాడి దగ్గర ఉన్నది

ఉదయపువేళ మరో అరగంటకు ఆఫీసుకు వెళ్ళాలనగా ప్రకాశరావు హాస్పిటల్‌కు వచ్చి పిల్లవాడిని చూశాడు. పిల్లవాడి పరిస్థితి ప్రమాదకరంగాఉందని రంగ చెప్పింది.

"డాక్టర్. నా అదృష్టం కొద్దీ మీరు దేవతలా ఆదుకునిధన్వంతరిలా వైద్యం చేస్తున్నారు. వాడి భారమంతా మీదే. ఏ మందు కావలసినా సందేహించకుండా

వ్రాసి యివ్వండి. తల్లి తెప్పిస్తుంది." పిల్లవాడిని క్రీగంట మరోసారిచూశాడు. నిద్రలేని కళ్ళతో—శోకభారంతో-నలిగిన బట్టలతో - చెదరిన తలవెంట్రుకలతో దిగులుగా మంచందగ్గర నిలబడిన సిరిని కొనగంట చూశాడు. డాక్టరుకు నమస్కరించి వెళ్ళిపోయాడు. తరువాత రంగ ఎన్నిసార్లు చెప్పిపంపించినా రాలేదు.

"మొండి ఘటం" అనుకుంది రంగ మనసులో. అహర్నిశలూ కనిపెట్టుకుని మంచి మందులు వాడి పిల్లవాడి జబ్బు నయంచేసింది రంగ. తన యింటికి దగ్గరగా ఒక గది అద్దెకు తీసుకుని సిరిని దానిలోఉంచింది. సిరి కపలపిల్లలు రంగ ఆయా దగ్గర ఉంటారు సిరి ఒక చిన్న స్కూల్లో ఉద్యోగం సంపాదించింది.

ఒకనాడు "సిరీ. నీవు పిల్లలు పుట్టకుండా ఆపరేషను చేయించుకో. ఎందుకయినా మంచిది" అన్నది రంగ.

"ఎందుకు మంచిదంటావు!"నవ్వింది రంగ. "మే మిద్దరం ఒక యింటిలో కాపురం చేయటం కల్ల నీ కెందుకా భయం?" అన్నది.

"ఎందుకయినా మంచిది"రంగ బలవంతంమీద సిరికి ఆపరేషన్ జరిగింది. సిరికి బలం పట్టటానికి మందులు ఇచ్చి ఆమెను అన్ని విధాలా కనిపెట్టి చూస్తున్నది రంగ. సిరికి బలహీనత ఆరోగ్యం పట్ల అశ్రద్ధ- జీవితంలో నైరాశ్యము- పిల్లలను గురించిన బెంగ - వీటన్నిటినీ మెల్లమెల్లగా పోగొట్టటానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నది రంగ.

సిరికి అర్ధరాత్రివేళ మెలకువ వచ్చి లేచి కూర్చుంటుంది. ఎదుగుతున్న పిల్లలకు తండ్రిని గురించి ఎటువంటి ఆలోచనలు కలుగుతున్నాయోనని భయపడుతుంది పిల్లలు పెద్దవాళ్ళయి తండ్రిని అసహ్యించుకుంటారేమోనని , ఖిన్నురాలవుతుంది. ఈ సంసారాన్ని సృష్టించి దాన్ని అలవిగాకుండా పెంచి, నన్ని ఊబిలోదించి మీరు ఆ చిత్రకారిణి కెదురుగా కూర్చుని కిలా కిలా నవ్వుతూ కాలం గడుపుతున్నారా!" అని మనసు లోనే ప్రశ్నిస్తుంది. "చిత్రకారిణి చిన్న వయసులోది. సంసార లంపటం పెరగనిది. తనతో పాటు తీరికగా కూర్చుని అహర్నిశలూ కబుర్లు చెప్పి ఆనంద వారాసిలో ముంచెత్తగలది. మరి తను! ఎదిగిన పిల్లల ఎదుట అతడితో సరస సంభాషణలు చేయటాని కిష్టపడని ఐదు గురు పిల్లల తల్లి. కాన్పులతో ఆరోగ్యం చెడిన ఇల్లాలు.

రంగకు హఠాత్తుగా బదిలీఅయింది. సిరిని అట్లా గాలికి వదిలేయటానికి బుద్ధి పుట్టక తనతోబాటు తీసుకు వెళ్ళడానికి ప్రయత్నాలు చేస్తున్నది. సిరి ఇప్పుడు రంగ అండలేకపోతే పిల్లలతో ఒంటరిగా బ్రతకలేదు. గత్యంతరం లేక రంగతో వెళ్ళటానికి నిశ్చయించుకుంది. వెళ్ళే ముందర ప్రకాశరావు కీ సంగతి ఎలా

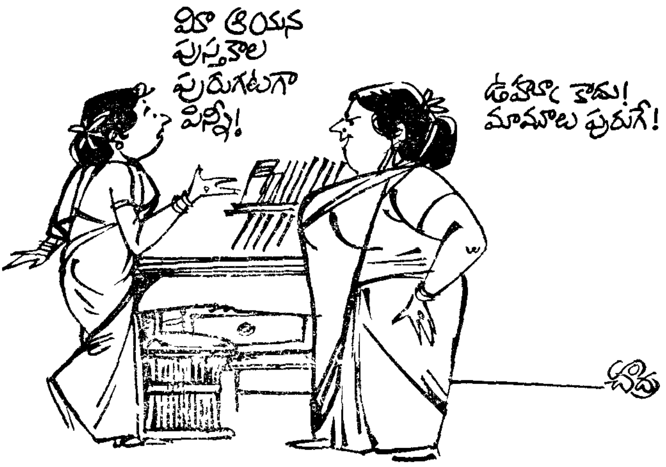

తెలపాలా అని మార్గాలు వెతుకుతుండగా ఆరాత్రికి రాత్రి నాలుగు వాంతులయి కవల పిల్లలలో ఒకపిల్ల చనిపోయింది.

సిరికి కన్నీళ్ళు రావటంలేదు. మెదడు పనిచేయటంలేదు. ఒళ్ళంతా బిరుసుకు పోయినట్లయింది. నిశ్చలమయిన చూపులతో గోడకానుకుని కూర్చుంది. ప్రకాశ రావుకు మళ్ళీ కబురు వెళ్ళింది. కాని అతడు తిరిగి చూడలేదు ఆ మరునాడు కవల పిల్లల్లో రెండో పిల్లకు కూడా వాంతులయ్యాయి. కళ్ళు తేలవేసింది,

సిరికి అయోమయంగా ఉంది. భగవంతుడు తనను నిజంగా పరీక్ష చేస్తున్నాడా అనుకుంది. తనెంత? తన బ్రతుకెంత? పిచ్చుకవంటి తనమీద బ్రహ్మాస్త్రము విసురుతున్నాడు విధాత. అన్నం నీళ్ళు లేకుండా మంచాని కంటుకు పోయింది.

కాని రంగ అంతటితో ఊరుకోలేదు. పనికట్టుకుని ఆఫీసుకు వెళ్ళింది. అక్కడ పిడుగులాంటి కబురు చెవిన పడ్డది. నెల క్రిందట ప్రకాశరావు సెలవుపెట్టి వెళ్లాడనితెలిసింది. ఎన్నాళ్ళు? ఎక్కడికి? ఈప్రశ్నలకు జవాబులు ఆమెకు అక్కడ లభించలేదు.

సిరిని ఓదార్చి, బుజ్జగించి తనతో తీసుకువెళ్ళిపోయింది రంగ. సిరికి నెల నెలా వచ్చే రెండువందల రూపాయల రాబడి నిలిచిపోయింది. సిరి తమ్ముడు వచ్చి బ్రతిమిలాడాడు తనవెంటరమ్మని. తల్లి కన్నీళ్లతో జాబులు వ్రాయించింది. కాని సిరి సర్వమూ రంగేనని నమ్ముకున్నానని చెప్పి తమ్ముడిని పంపించేసింది

కాలప్రవాహం ఎనిమిదేళ్లు ముందుకు సాగేటప్పటికి సిరి బి ఏ. ప్యాసయింది.

ఫైవు పరీక్షలో ఉత్తీర్ణురాలయింది. పెద్ద కూతురు ఇరవై ఏళ్ల దయింది. పట్టభద్ర అయింది. సంగీత జ్ఞానం సంపాదించి లలితసంగీతంలోగానకోకి లయింది. మగ పిల్లలిద్దరూ కళాశాల చదువులలోకి వచ్చారు. రంగ తన జీతంలో నుంచి నూటఏభయి రూపాయల సిరికిచ్చేస్తుంది. సిరి టీచర్‌గా సంపాదించేదీ - ఆడపిల్ల కృష్ణవేణి పాట కచేరీలుచేసిసంపాదించేదీ అంతా కలిపి తన సంసారాన్ని నెట్టుకు వస్తున్నది సిరి.

పిల్లలకిప్పుడు తండ్రి ప్రసక్తిలేదు. అతడిని పూర్తిగా మరచిపోయారు. కాని సిరి మనసులో నీఁచిన ప్రకాశరావు ఆమెను బాధ పెడుతూనే ఉన్నాడు! అతని జ్ఞాపకాలు ఆమెను రాత్రిళ్ళు నిద్ర పోనివ్వవు. కన్నీళ్ళు కార్పిస్తాయి.

హఠాత్తుగా ఒకనాడు రంగ అన్నది ఇంటికి రాగానే "సిరీ. మీ ఆయన చని పోయాడనితెలిసినవాళ్ళెవరో చెప్పారు" అంటూ.

సిరికి మీద పిడుగు పట్టినట్టయింది. దగ్గర లేకపోయినా ఎక్కడో ఉన్నా డన్న తృప్తితో-ఎప్పటికయినా వస్తాడే మోనన్న ఆశతో బ్రతుకుతోంది. చని పోయాడు! కడసారిగా ముఖం చూసే భాగ్యమయినా తనకు లేకపోయింది. కుమిలిపోయింది సిరి. కాని, రాల్చటానికి అశృవులు లేవు.

అక్కడక్కడ చేస్తున్న పాటకచేరీల ప్రఖ్యాతితో తన వరుణ్ణి తనే ఎన్నుకుని రిజిస్ట్రారు ఆఫీసులో పెళ్ళిచేసుకుని తల్లి పాదాలకు నమస్కరించింది కృష్ణవేణి.

సిరికి ధైర్యం చెబుతూ ఉంటుంది రంగ. "సిరీ. మీ ఆయన ఉంటే నీ పిల్లలు ఇట్లా అభివృద్ధిలోకి వచ్చేవారా? రారు. దుష్టాంగాన్ని ఛేదించాడు భగ వంతుడు అందుకే మిగతా దేహము ఆరోగ్యవంతంగా నిలిచింది" అంటుంది.

సిరి ఎంతో అయోమయంగా ఉంటుంది. ఆ విషయాన్ని తలుచు కున్నప్పుడల్లా. తన జీవితం ఇట్లా ఎందుకు తెల్లవారాలి? భర్త కొన్నాళ్ళు పరిత్యజించటం - చివరకు చనిపోవట మూనా? అతడు చనిపోయినప్పటి కంటె వదిలి పెట్టిన కాలంలోని అనుభవాలూ తన మనసులోని బాధలూ మరింతగా బాధపెట్టటం మొదలు పెట్టాయి.

"ఈ చావు అప్పుడే చస్తే ఎంత బాగుండేది! పిల్లలకు రకరకాల అను మానాలూ-అతడి మీద ఒక విధమయిన అసహ్యామూ కలగకుండా ఉండేవా!" అంటుంది రంగ.

చెవులుమూసుకుంటుంది సిరి"రంగా! అటువంటి మాటలనకే తల్లీ! నేను విన లేను!"

"పిచ్చి సిరీ! నీ వతడిని నీ దగ్గర నిలుపుకోలేక పోయావు. భార్యలో ప్రియురాలిని చాలామంది భర్తలు చూడ

లేరు. సంసారంలో బాధ్యతారహితంగా ఉండాలని కొందరు కోరుకుంటారు. నీవే కనుక సంసార బాధ్యత వహించి నట్లయితే నీ దగ్గరే ఉండిపోయేవాడుగా" అంటుంది రంగ.

"ఆయన చనిపోయినా మన వాదోప వాదాలు అలాగే ఉన్నాయి. రంగా! దయచేసి అటువంటి మాటలని నన్ను ఇంకా చిత్రవధ చేయకు" చేతులు పట్టు కుంది సిరి.

నవ్వొకటి నవ్వి "పోనిలే. ఇవాళ్టికి మరిక ఆయన ఊసెత్తను సరేనా?" అంటుంది రంగ.

సిరికూతురు కృష్ణవేణి భర్తతో కూడా వెళ్ళి పాటకచేరీలు చేస్తున్నది. మదరాసు నగరానికి అభిమానులెవరో ఆహ్వానించగా వెళ్ళింది. పాటకచేరీ అద్భుతంగా ఉన్నది. తమిళ ప్రేక్షకు లెంతో ప్రశంసించారు. సంపన్నురా లొకామె బంగారు పైటపిన్ను బహూక రించింది. అందరూ లేచిన తరువాత ఆమెను కారువరకూ సాగనంపి వెను దిరగబోయిన కృష్ణవేణి డ్రైవర్ సీట్లో ఉన్న ఆయనను చూసి ఉలిక్కి- పడ్డది! ఆమె గొణిగిన మాటలు పెదవుల మధ్యనే నలిగిపోయాయి. మళ్ళీ మళ్ళీ

తిరిగి చూసింది. ప్రక్కన పెనిమిటి ఉన్నాడు, తలవంచుకుని సాగిపోయింది అనుమానం నిజమయితే తలఎత్తుకొని తిరగగలరా? తన కాపురంకూలిపోదూ?

దీపదీపాలవేళ రంగ యింటిముందర క్రీనీడలాంటిది ముందుకు సాగింది. ధైర్యము తెచ్చుకొని అడుగులో అడుగు లేసుకుంటూ వరండాలో నిలబడిన ఆ నీడను చూసి రంగ "ఎవరు? ఏంపని?'' అంటూ గద్దించింది. మరికొంత సేపటికి ముఖంలోకి తెరిపారచూసి ''మీరు చనిపోలేదూ!" అన్నది కనుబొమలుపైకెత్తి.

''అంటే! ఎవరు చనిపోయారు?" సిరి కొడుకులు మురళీ వేణూ గదిలో నుంచి బైటికివచ్చారు.

"ఇతడు చనిపోయి పదిసంవత్సరాలు కావచ్చింది." నిర్వికారంతో అన్నది రంగ.

ఆ నీడ బిక్కచచ్చిపోయింది.

మాటల సందడికి సిరి లోపలి నుంచి వచ్చింది.

క్రీనీడ సిరికి సమీపంగావచ్చి "సిరీ నేను చనిపోయినమాట నిజమే. కాని - మళ్ళీ జన్మించాను." అన్నది ఆమె రెండుచేతులు పట్టుకుని.

"కాదు-మీరు చనిపోలేదు. అప్పటికీ ఇప్పటికీ ఎప్పటికీ బ్రతికే ఉంటారు. మనం చనిపోవద్దు. బ్రతుకుదాం రండి'' పిల్లలవంక చూడకుండా రంగకు కళ్ళతోనే పిల్లల నప్పగించి అతడి చెయ్యి పట్టుకుని ముందుకు నడిచింది సిరి. ఆదర్శన సిరి-భర్తను ఎటువంటి పరిస్థితుల లోనూ మరిచిపోలేని సిరి. జరిగినదంతా తన పొరపాటు వల్లనే జరిగిందని తప్పులన్నీ తనమీద వేసుకున్న సిరి.

అతడి నీడకూడా పిల్లలమీద పడటం ఇష్టంలేని రంగ, "బ్రతికి ఉండే చచ్చిన వాళ్ల సంగతి మీ కెందుకర్రా? మీ తరం చచ్చినా బ్రతికి ఉండాల్సింది! రండి లోపలికి" ఇద్దరి చేతులూ పట్టుకుని తీసుకువెళ్ళింది.

"ఇవాళ నువ్వు బజారు కెళుతున్నావా ?" అన్నాడు ఒక నైట్ వాచ్‌మన్ భార్యతో.

"దేనికి? ఏం కావాలి?" అన్నదామె.

"ఒక అలారం గడియారం కావాలి"

"అదెందుకు ?"

"మూడు రోజుల్నుంచీ లేటుగా నిద్రలేస్తున్నా. ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి ఆలస్యమైపోతూంది"